

ÖZET: Kasten yaralama suçu nedeniyle verilen 1 yıldan fazla süreli hapis cezasının ertelenmesinin Devlet memurluğuna etkisi hususunda. (29.06.2020-E.442798)

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin 5 numaralı alt bendinde; *"Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak"* Devlet memurluğuna alınacaklarda aranan genel şartlar arasında sayılmaktadır.

Aynı Kanun'un 98'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise, Devlet memurlarının memurluğa alınma şartlarından herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan herhangi birini kaybetmesi halinde memuriyetlerinin sona ereceği hükme bağlanmaktadır.

Mütalaa konusu olayda, ilgili hakkında kasten işlemiş olduğu suçtan dolayı 1 yıldan fazla hapis cezası verilmiş ise de, söz konusu ceza ertelenmiş olduğundan "hapis cezasının ertelenmesi" müessesesinin niteliği, bu cezanın kişinin memuriyetine etkisi bakımından önem arz etmektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 51'inci maddesinde düzenlenen "cezanın ertelenmesi", bir ceza yargılaması neticesinde sanık hakkında hükmedilen cezanın belirli bir süre geri bırakılması ve kişinin bu süre içerisinde yeniden suç işlememesi durumunda "cezanın infaz edilmiş sayılması" anlamına gelmektedir. Dolayısı ile hakkında erteleme kararı verilen bir kişi hükümde belirtilen sürelerin sonunda hiç ceza almamış sayılmayacak; aksine hakkında hükmedilen ceza infaz edilmiş kabul edilecektir. Bu nedenle kasten işlemiş olduğu bir suçtan ötürü 1 yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûm edilerek bu cezası ertelenen kişinin memuriyeti, buna dair kararın kesinleşmesiyle birlikte, 657 sayılı Kanun'un 98'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca sona erecektir.

Devlet Personel Başkanlığı'nın konu ile ilgili 20.07.2020 tarihli ve 13274 sayılı görüş yazısında da; kasten işlenen bir suçtan dolayı 1 yıl veya daha fazla süreyle hapis cezası alanların, hapis cezalarının 5237 sayılı Kanun'un 51'inci maddesi uyarınca ertelenmesinin mahkûmiyeti ortadan kaldırmadığı, bu kapsamda söz konusu suç nedeniyle kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı bulunması halinde memurun görevine son verilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Bununla birlikte, ilgili hakkındaki verilen erteleme kararının kesinleşip kesinleşmediğine dair herhangi bir bilgi veya belgeye yer verilmediği anlaşılmaktadır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde sanık, kovuşturmanın başlamasından itibaren **hükümün kesinleşmesine kadar** suç şüphesi altında bulunan kişi olarak tanımlanmaktadır. Bu sebeple hakkında kesinleşmemiş mahkeme kararı bulunan kişilerin "sanık" olarak adlandırılmaları gerektiği ve bu kimselerin "mahkûm"; başka bir deyişle "hükümlü" olarak nitelendirilemeyeceği açıktır.

Nitekim Danıştay 12. Dairesinin E.2003/2375, K. 2005/4465, T.09.12.2005 sayılı kararı ile E.2015/1719, K.2015/5491, T.22.10.2015 sayılı kararında, 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinde bahsedilen mahkûmiyetler nedeniyle Devlet memurluğuna son verme işleminin tesisi için mahkûmiyet kararının kesinleşmesi gerektiği ve bu süreye kadar kişinin sanık sayılacağı yönünde görüş bildirildiği görülmektedir.

Bu itibarla;

a) Kasten işlediği bir suç nedeniyle hakkında 1 yıl veya daha fazla hapis cezası verilen ve bu cezası ertelenen kişinin memuriyetinin, buna dair kararın kesinleşmesiyle birlikte 657 sayılı Kanun'un 98'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca sona ereceği,

b) Memuriyete engel bir suç nedeniyle verilen mahkeme kararının, söz konusu karar kesinleşinceye kadar Devlet memuriyetinin sonlandırılmasına sebep olmayacağı, zira bu süreçte kişinin "hükümlü" değil "sanık" olarak kabul edilmesi gerektiği, mütalaa olunmaktadır.

**Diyanet İşleri Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği**